Tilzês Keleiwis

(pirma „Naujasis Keleiwis“).

„Tilzês Keleiwis“, kas Pětnyczią ißdûdams kasztûja ant Bertainio Meto **50 Pen.**
Apstelawimai yra nû bile kokio Posto priimami, arba ir paczoj Drukorijoj
J. Reyländerio bey Sunaus
Tilzêje, Aukßtoje Ulycz. 67 (Hohe Str. 67).

Apsakimai,
i Drukoriją Tilzês Keleiwjo funcziami kasztûja po 10 Pen.,
Prisiulymai 15 Pen.,
uz kozną smulkeis Raßtais ispaustą Eilę.
Gromatos dēl Tilzês Keleiwjo paties ißraßomos tampa dabar i Klaipēdą, Rosenstraße Nr. 5, 2 Tr., nusiuncziamos.

Nro. 4. Tilzēje, 28. Januariją. **1887.**

Ant 4. Nedēldienês po trijû Karaliû.

Ewang. Matt. 8, 23—27.

Jēzus izenge i Laiwą ir jo Mokytinei seke jam. Ir ßtay, toke dide Wētra ant Mariû pakilo, kad Wilnys ir Laiwą apdenge; ir jis miegojo. Ir Mokytinei prie jo priēję pabudino ji, sakydami: Wießpatie, gelbēk mums, mes prapûlame. Tay jis tarę jiems: Jus Maztikieji, kodēl teip bijotēs? Ir atsikēlęs apdraude jis Wēją ir Mares, teip kad wisay tyka pastojo. Bet Zmones dywyjos sakydami: Koks tai Wyrs, kurio Wējas bey Mares klauso!

Kristus Sawûsius wisurlink nuwede; jis su jeis i Trankßmo pilnaji Miestą ir i tykaję prastotaję Pusczią nuējo, o dabar ir ant pawojingosês Wandens Kelionês pasidawe. Niekados jis nu jû Szaliês n'atstojo, kad koki Priegada jiems prisiartinosi, ßiczion jie tiesog Priegadai prießais ējo. Mokytinei Laiwe sedējo ir jû Pons bey Mokytojis jû Widuryj uzmigo, kaip jie per Wilnis Mariû Genezaret yrēs. Weikey jus Baimē apēme prie tokio Izwilgio; nēs Ißganytojis tikru Zmogaus Sunu budams ir tas paczes Priewoles kaip kits Zmogus turēdams, Miegui pasidûti galējo, Kunui nualsintam be esant, o jie tûkart ant jo sawo Nusitikējimą buwo statę. Smarkey uze Mariû Wilnys, teip kad menkasis Laiwelis nu jû kûne powisam apdengtas tape. Akiês Mirksnyj galējo Laiwelis apwercziamas buti ir Mokytinei Mariû Gilybēje nuskesti. Tay buwo labay sunki Adyna. Tas, kurs jiems pristoti galējo, buwo uzmigęs; nieks nedryso ji pazadinti; nēs tulasis tikt gedējos sawo Baimę, Wießpaczui drauge be esant, ißsipazinti. Kaip ale Wējas wis smarkiaus pute ir Wilnys wis aukßcziaus kilo, tay Mokytinei tikt galiausey Kristu pakrutino, kad iß Miego pabustu. Mokytinei sawo Baimēje buwo uzsimirßę, kad Priegadai iß tikro pasidarant Kristus drauge butu turējęs nugrimzti, jey jie nugrimzti bijojos: Jey ale jie i ji tikējo, ...tai negalima buwo. Tas, kurs tiek ...û ir Stebuklû buwo daręs, nega... pareiti, kurios jie teip didey bijojos. O ar Kristus ir iß Tikro miegojo? Kaip galējo tas nu zmogißkôs Silpnybês perimamas buti, kursai diewißką Sylą sawyje turējo! Jis ir nebuwo Sawujû uzsimirßęs, bet ßita Adyna jiems tikt Mēginimu tebuwo. Kristus buwo jû Tarpe, o jie tikt bijojos, tay iß Tiesôs didis Maztikējimas buwo. Koks Nusiminims jus apēmęs butu, jey jis prie jû nebutu buwęs! Mokytinei tokio Mēginimo dar nebuwo papratę; todēl jiems tas Akiês Mirksnis toks baugus pastojo. Ir ßendien dar Wießpats Sawûsius mēgin, jeib jû Tikējimas augtu; daug Baimês dar ir ßendien ant Krikßczioniês pareina, kad zemißkos Priegados ji praryti grumzda. Rods yra Kristus nu ßiôs Zemês regimay atstodams sakęs, kad jis su mumis kasdien iki Swieto Galo pasiliektas, o tikt ßito Pazadējimo Krikßczionys tankey gana uzsimirßta. Wießpats ne miegta ir neilsis, jis kas Akiês Mirksni musû Gywasti apsaugosa, nēs be jo Pagalbôs umay sugaißti turētumbime.

Kaip Mokytinei Kristu pazadinę buwo, jis atsikēlęs Mares ir Wēją apdraude, teip kad wisay tyka pastojo; tus, kurie ale podraug su jûmi Laiwe sedēję buwo, turējo jis Maztikenczeiseis pabarti dēley jû nuprosnosês Baimês. Kristui menks Daikts tebuwo, su sawo diewißkaje Galybe didzius Darbus parodyti, kadangi jam Wiskas paklusnu buwo. Ir ßendien jis Sawiesiems Kartais dar dywnu Budu sawo Macēje apsireißkia, kad wiesa Swieto Pagalba nûprosna pasiliekta. Jis ißwalnyja tulimaję Szirdzę iß Bēdôs, kuri ßeip niekur Ißgelbējimo neb'mato. Prie Wießpatiês Koznasis Pagalbôs randa ir Diewo Ranka ißtraukia Grimstantyji dar ir tada iß Prapûlimo, kad Zmogus ißsigandęs klausia: Kur man reiks dingti? Wießpats yra malonings Diewas, kursai Sawujû wisuczēs atsimen; wienok wieno Daikto jis nu jû praßo, kad Priegada ir dar toke dide butu. Jis nor, kad Krikßczionis sawo pilną Pasitikējimą ant jo statytu ir niekados apie tay neabejotu, kad Wießpats prie jo wisados su sawo Pagalba arty yra. Tai buwo sunkus Pabarimas: Jus Maztikentieji, kodēl bijotēs? Rupinkimēs, kad ji mums Wießpats neprìwalytu sakyti; nu tû, kurie jam nor priklausyti, praßo jis daugiaus kaip nu tû, kurie wienat dēley kunißko Prisibijojimo sawo Nusitikējimą ant Wießpatiês prapuldo.

Kas paskutiname Czēse Swiete nusidawe.

Iß Wokietijôs.

Berlyne, 17. Jan. Ponbuczio Wyresniûsus priimdams ißsitare Wießpats Ciecorus apie Ißardymą Ciecorystês Saimo, kad jis kaip Wokietis ir Prusas iß to labay giley pajudintas ir nusiminęs esąs, kad uz Pakajaus Ißlaikymą toks swarbus Uzmanymas atmestas tapęs, po tiek daugel palaimingû Dienû, kurios jo aukßtajei Senatwei sutektos buwusios, ir ypaczei po jo 80 metinês Atsiminimo Szwentês jo Istojimo i Waiską toks Atsitikimas ji labay skaudingay pajudinęs. Iwelyjimas ant trijû Metû pagal zalnierißką Atsudyjimą nebuwęs priimti galimas. Ciecorus ißtare sawo Lukesti, kad paskiaus tas Uzmanymas tikt dar busęs iwelyjamas, Deputiertbuczui gerus Pasisekimus welydams.

— [Swetimi Balsai apie Bismarckio Kalbą.] Kunigaikßczio Bismarckio Kalbą Prancuzijoj atwiruse Klausymuse didi Nusiramdymą ißprowyjo. Irgipat Pagiezôs Laikraßtis „France“ negal atsilaikyti, Ißsitarimams Kunigaikßczio Bismarckio pritarti. Jisai tarp kitako teipo sako: Kunigikßtis Bismarckis apgailia, kad Mete 1871 darytasis Pakajus ne teip iß wiernôs Szirdiês kaip Mete 1866 darytas yra. Ale kas tur dēl to Kaltybe? Estereikija galējo susideirinti, kadangi jôs Zeme prie Rubeziaus nebuwo uzgaunama. Prieß Prancuzija Wokieczei menkay Gudrumo teparode. Jie per Pasisawinimą Elzaso bey Lotringiû sunkę Klaudą padare. Pons von Bismarck tur toktai ßendien ißpazinti; ale jis n'ißsitikąs toktai ißpazinti; jis ir nieką niera daręs, jeib toktai wel ger padarytu. Prie to wisako mes giliukingi esame, girdēdami, kad Wokieczei i mumis niekuczēs netwersentis. Karui bey Laimējimui atsitikant Republike daugiaus nepraßytu, kaip tikt Wēlatgawimą pirma apturētosês Zemês. Pakajus nu Meto 1890 butu wiernesnis kaip nu 1870, nēs uz Piktą, kuri jie mums padare, mes Wokiecziems Walnybę dûtumbim.“ Kûne tą pacze Dumą ißtaria ir wiens Suraßymas Laikraßczio „Paris.“ Tēnay ant Galo yra sakoma: „Kadangi mums patikrinama yra, kad Wokietija i Prancuziją nenor twerti, o kadangi ir Pran.

cuzija nenor su Wokieczeis Karą prasidēti, tay galime tikēti, kad bent ant ßitôs Pusēs Pakajus nebus trikdinamas. Ceitunga „National“ raßo: „Kanclerio Ißsitarimai apie Prancuzijôs widůji Pasilaikymą, apie Karo- bey Pakajaus Aprokawimus yra tikray Tiesa, ir tay butu kudikißkas Pasielgimas, kad kas tam norētu gintis; kad jis apie atwiraję Dumą Prancuzijoj wiską labay geray žino. Tai yra labay Tiesa, kad didziausoji Prancuzů Žmonių Dalis Karo nenor. Wienok ir tai Tiesa yra, kad musů ilgo Pakajaus Geidawimo n'atbojant Prancuzijoj bilekoki Ministerija Waldymo Wades i Nanką gal gauti, kuri toliaus waldyti neb' galēdama jēßkotu, per Karo-Prasidējimą iß widůjů Klapatů ißsigauti.“ Ceitunga „Liberté“ raßo: Ką Bismarckis apie Prancuzijôs zalnierißkaję Macę sako, tay mums geray patikti gal. Prancuzißkasis Waiskas jame gerą Sprestoji yra radęs. Bismarckis abiejoms Žemiems twirtais Žodzeis parode, kokie ißgastingi Pasilaikymai iß naujôs milžienißkôs Kowôs pasidarytu. Mes welyjame, kad jo Žodzei ant abiejů Wogēzů (Kalnynů) Pusių geray apßirdyjami butu.“

— 18. Jan. Familyjoj Princo Wiliumo sulaukamasis dziaugsmingasis Atsitikimas jau po trumpo Czēso nusidůs. Nu ßio Rytmeczio prasidedant stow ant Potsdamo Gelžkelio wiens Ekstratrukis gataws, kursai ant pirmojo Paprasßymo per Tolraßi Poną Geheimrotą Profesori Drą. Schrōderi i Potsdamą pargabęs.

— 19. Jan. Ponbutis ßendien wienu Balsu, t. e. wisokinu Prilarimu, wieną Adreso Nusiuntimą Wießpaczui Ciecorui sudume, kuriame sakoma yra, Wießpats Ciecorus esas Itaisytojis prusißkojo Waisko jo dabarnykßcziame Pawidale. Ponbutis esąs podraug su wisa Žeme giley pajudintas, kad Ciecorui po ßlowno Waldymo ta Szirdperßa nepasiliko padaryta, kad Iwelyjimas ant Waisko Prigatawyjimo Ciecorystēs Saime su tokeis Ißsiderējimais sukabytas tape, kurie nepriimami yra. Prusijôs Žmoniems ney wiena Apiera per sunki nebusenti, jeib Waiskas wisuczēs geray ißrēdytas laikomas butu.

— Yra sulaukiama, kad kaip Ciecorus, teip ir Bayerů Princwaldons, apie Ciecorystēs Saimo Ißardymą ißsitarsęs. Kaip žinoma, Bayerů Waldons dēley ant septynių Metů praßomojo Iwelyjimo tôs pacziôs Dumôs kaip musů Ciecorus iß tikro Persiliudyjimo yra. Atkeliawimas bayrißkojo Ministerio v. Crailsheim i Berlyną ir dēley ßitôs Progôs minawojamas yra. Prie Ciecorystēs Saimo Susirotyjimů paklause Kunigaikßtis Bismarckis Centrumą, ar jis apie sawo Prietelius ir Pritarējus (Katalikus), teip ant Paweikslo Bayeruse, pilname Ißsitikējime stowys.

— Riterdwars Lipuß, netoly nu Miesto Berent, wakariniuse Prusůse, kursai ikißiol Ponui v. Zaleski priklause, yra pagal Praneßimą Graudenco Ceitungôs, už 135 000 Mk. Wokieczių Iwaisinimo Komisijonui pardůtas. (Kur paliko Lenkų didysis Tamprumas prieß Pawertimą i Wokieczius? Jie dabar wieną didi Dwarą po kito iß gerôs Wales iß Nankų paleidzia, jeib tasai wokißkajei Giminei butu padalyjamas.)

— 20. Jan. Ciecorus Pētnyczioj 28. ß. M., Pētů Laike, Erelio Swētlyczioj karalißkojo Palocziaus 353 Kadetus priims, kurie po atlikto Mēginimo Aprilio Mēnesyj ß. M. kaip Oficyrai i Waiską istos.

— 21. Jan. Wießpats Ciecorus atsiliepe po Paskaitymo Ponbuczio Adreso: Aß dumojau po teip placzey ißguldytujų Priwalingumų ant Priēmimo Zalnierystēs Dalykų Užmanymo per Ciecorystēs Saimą twirtay rokůti galēsęs, buwau ale potam priwerktas, Mano Dumą atwiray ir greitay žinomą padaryti. Lukurauklme, kad geriaus pastotu. Kożnas Pritarimas man parodo, kaip Tiesą Aß turējau. Paskutinieji Atsitikimai Man gilu Skaudējimą padare; atkartokite toktai wisur. Tēwißke nesirandasi Priegadoje, kol Waiskas toj pacziaj Dwasēj laikomas yra, nu ko paskutinieji Karai tokius didzius Atliudymus Wiernybēs bey Pasidawimo ant Apierôs dawe. Už Pritarimą naujiesiems Padawadyjimams, per kurius Waiskas yra stiprinamas ir kurie tai Priežasczei der, kad kożna Karo Priegada butu pamažinama, Aß jums dar Kartą Sawo giley pajustaję Dēkawonę sakau.

München, 17. Jan. Kaip pirm neilgo Czēso Bayerů Princwaldons Berlyne apsilanke, buwo prie ciecorißkojo Dwaro tas Dalyks apmastomas, kad Princwaldons ir pagal wirßutini Dawadą Neßējas bayrißkosēs Karunôs pastotu. Dēley ßitů Susiderējimů, kaip wiena Berlynißka Ceitunga dabar raßo, neseney ir Ministeris v. Krailsheim i Berlyną buwęs atkeliawęs.

Metce, 17. Jan. Pagal ißtikimas Žines Padidinimas elzas-lotringißkujů Garnizunů apie 18 000 Wyrů pasidarysęs. Netoly nu Metco yra wiena milžienißkay dide, nauja Kazerną budawojama.

Iß Prancuzijôs.

Paryże, 18. Jan. Prancuzißkoji Regierunga yra wakar sawo pirmaji parlamentarißkaji Pasisekimą turējusi, kaip tů Piningů Iwelyjimo praßoma buwo, kurie po widůjů Dalykų Ministeriu stow. Kelios Partijos jau iß Pradziôs tam prieß buwo, ir sake, kad tie Piningai daugiausey ant Skyrimo bey Waldymo-Priewolių suwartojami busę. Ministeris Goblet ißsitare, slaptoses Skrynes esanczios kaniczney reikalingos. Priegtam Ministeris ir praße, kad ant tů slaptujů Skryniů prie Iwelyjimo ney jokio Užweizdējimo nebutu praßoma, kadangi tasai Praßymas tikt wienat Ißsitikējimo Dalyks prieß Ministeri turys buti, kursai tů Piningů priwaląs. Po trumpo Prießtarąwimo tape tas Praßymas iwelytas.

— Ir prancuzißkoji Ministerija yra su Ißardymu wokißkojo Ciecorystēs Saimo Darbo pasidariusi. Tarp kitako tape sudumta, kad Pons Goblet su wokißkoju Pasiuntiniu apie tay susiderētu, kad kożnas nu sawo Pusēs Ceitungas, teip prancuzißkases, kaip ir wokißkases ant Miernumo paragintu.

— Prancuzißkoji Karo-Ministerija yra sudumusi, Pestungas pas sawo rytini Rubežiu imanytinay padrutinti, ypaczey Toul bey Verdun. Priegtam ir prie pat Rubežiaus gulentis Miestelei Garnizunas gaus, kaip antay Etain wienat Jēgerius, o rasi ir Raitelių Pulką. Padawadyjimai ßituse Dalykuse yra labay slaptay laikomi.

Iß Englanto.

Londone, 19. Jan. Wieną Teaterēs Parodymą Draugystēje „Irilie“ belaikant wakar Wakare toj Miesto Dalyj, kur Susiējimas sawo Buwi turējo, Ugniēs Lerma pasidare. Iß to toki dide Baime pastojo, kad Žmones su Umaru laukan briowēs ir prie Durů bey Ißeigů, kur Susikimßimas anksczlausis buwo, 17 Personů, iß didziausiôs Daliēs Moteres, sawo Smerti per Nuspaudimą rado.

— Kaip Pons Goschen sawo Skyrējus Mieste Liverpool ikalbino, sake jis tarp kitako: Kaip wokißkasis Reichskancleris, teip ir Englants už Pakaju dirba. Englants niekados nepamislyjo, Eyropai kokes Paines padar
dēley kokiôs waldonißkôs Giminēs arba koki
Personôs. Regierunga niekados už Wēlistatym
Kunigaikßczio Aleksandro Darbo nepasidariu
Naujamjam Kunigaikßczio Skyrimui Berl
nißkasis Derējimas Regierungai Pamatu esą
Regierunga nieką nedarysenti, kas ję nu M
cių atskirti galētu, kurios iß tikro už Pak
jaus Dalykus dirba. Englants ßeip pri
bulgarißkaji Klausymą niekubudu teip nest
wys, kaip kad tasai jam nieką nerupētu, n
rint tai jo Pawadinimas n'esąs, czionay
sawo Dawadyjimais prasidēti.

Iß Belgijôs.

Brüssel, 17. Jan. Kunigaikßtis Ale
ksandras Battenberg ßendien czionay parkeli
wo; Naktiēs Laike jis per Miestą Calais
Londonę keliaus, kur jam wiena aukßta Wie
Indijoj esanti pawierytą.

Iß Maskolijôs.

Petersburkyj, 16. Jan. Szieczion n
pasiliko paslēptas Daikts, kad Ciecorus nau
Meto Dienoj swetimujû Žemjů Wieteninku
priimdams, ypaczey Pasiuntinius Wokietij
Estereikijôs-Ungarû bey Turkijôs, v. Schw
nite, v. Wolkenstein bey Schakir Paßa,
meilingais Žodzeis ikalbino.

Iß Bulgarijôs.

Sofioj, 18. Jan. Karo-Minister
praße nu Karawelow, kad jam tus Piningu
parokůtu, kurius jis serbißkay-bulgarißkan
Kare ant Suronytnjů Paßalpôs buwo gawę
(Karawelows yra nu tikray bularißkujů Lai
raßczių kaltinamas, kad tus Piningus sa
ant Naudôs nuslēpęs.

Iß Turkijôs.

Dabar wis daugiaus ißsirodo, kad Mi
grēlijôs Kunigaikßtis wargu Maskolių Pr
tarimą prie Paskyrimo per Bulgarijôs Wa
doną rasti galēs; todēl dabar jau wēl wien
naujas Kandidots pażenklinamas yra, buten
Ercikis Jurgis nu Leuchtenburg, gim. Me
1852, apsiwedęs su jau pasimiruseje Prince
nu Oldenburg, taigi Gentis Maskolių Ciec
rans, kursai priegtam ir Flügeladjutantu Ci
coraus yra buwęs.

Iß Lietuwôs bey abiejů Prusů Prowincij

Naujojoj, 19. Jan. Motcweczių Ki
me prie sawo Gimdytojů trys użaugę Sun
użsilaiko, kurie sawo nedorojo Budo dēle
wisą ßi Kampą i Baimę iwaro. Nieks n'iß
sidresa, jiems prießais stotis arba jus an
Pakorawojimo pridůti. Su Kuceis, Rewol
wereis bey storoms Lazdomis aplinkuy eid
mi jie durniausęs Balamutystes ißprowyj
Langai bey Durys tampa nu ßitů Nenaudē
lių ißmußti, Tworos suardomos ir atsigin
negalentieji sawo Keliu einantieji Žmone
parstumami ir mußami. 14. ß. M., Wakar
tarp Zēg. 6 bey 7 palydējo Mokytojis T
iß Motcwēczių sawo Prietelių, Gaspadorių R
Ramon. Umay per Dirwą skersay ant Wies
kelio linkay wiens tů Nenaudēlių atsibast
Už jo Nugarôs paskambējo Nēkawimas j
Pagalbininkų. Iß Baimēs tudu Ponu t
tą Žmogu sweikino ir greitay toliaus ēj
Kelis Žingsnius jis atgal pasiliko, wienc
po Walandos jis kaip koks Žwēris prißok
ir Mokytojui T. su stora Lazda per Galw
muße, teip kad jis be Nusimanymo ant Že
mēs parpůle. Jo Draugas R. pradējo da
bar Pagalbôs ßaukti; T. pamażu atsigaw
ir potam abudu sawo Persekinētojiems ißtruk
Szi Syki bene tie Balamutai be Korawon
nepasiliks. (Teip mums iß Naujo
raßoma, ar toktai ale pilna Tiesa

…epridēta, už tay mes ßeje negalime užſiſto-
…pēti. „Til. Kel." Rēd.)

Ramutuſe, 18. Januarypju. Pētnyczioj …adoſi Karcziamoj prie Pono R. nu Szilo… …arcziamôs Arkliû Turgaus atgalſugryžuſyſis Ga…padorus M. bey Lioſeuinks S., abudu …ß Sydacziû. M. papraße Lioſeninką S., …ad ſu jûmi grumtûs. Kaip jûdu ſu kits …tu imtis pradējo, M. tą Lioſeninką teip ne…ziliukingay ant Zemės parwerte, kad jam …Koje palužo. Tokio Sylôs Jßbandymo tas Gaspadorus teip weik nebigeidaus.

Pilkainēj, 16. Januarypju. Darže Bute Gaspadorius B. Sztalupēnertû Ulyczioj gywen …dwi ſeni Moterißki, kuridwi ſako, kad jû Gy…venime „Regeroju" eina. Nûmetos, Szurß…kai, Drobules yra nu judwiejû Nytmetyj i …ažus Stukelius ſudraſkytos randamos. Nak…tyje jidwiem iß Lowôs Priegalwjei nemato…momis Rankomis ißplēßami tampa. Dar …augel Zmoniû czionay randaſi, kurie i tokius Niekus tik. — Plaßkiuſe, Tilžės Kreize paſi…mire neſeney geriauſuſe Wyro Metuſe Pons Kunigs Szulcas, kurſai per ilgą Metû Skaitlių prie muſû Bažnycziôs kaip Dußiû Rupin…tojis wiſû Parapijonû Meilę užſipelnęs buwo. Jo Smertis yra ßiczion wiſiems jo Priete…liems ir Pažyſtamieſiems didziauſę Smutką padaręs.

Klaipēdoj, 20. Januarypju. Su Meß…kerimis waromoji Laßiû Zwejyba außrinioſe Juroſe pas Klaipēdą labay palaimiuga buwo. Czēſe nu 1. iki 19. ß. M. iß wiſo 335 Laßiû ſugauta tape. Zwejybôs Sziepis „Hoffnung" (Lukeſtis) wiens pats 250 Laßiû ſužwejojo, kitiems Zwejiems ſu 15 Laiwais tikt 185 La…ßiû Namon tepargabenant. Jurinis Szû ir ßime Czēſe ſawo ißkadingaji Darbą ſu didziu Siropumu yra waręs; nēs prie Laßiû Meß…keriû daug ſugautujû Laßiû nuēſtos radoſi. — Zwejybôs Sziepis „Johanna", Ponui Lo…rencui priklauſantyſis, ißzēgliawo 19. ß. M. iß muſû Oſto i Jures, jeib Laßiû Meßkeres ißdētu. Kadangi ale Dienôs Laike Juros labay ſujudo, tay turējo Sziepis ſu ſawo Darbu apſiſtoti; o kadangi dēley prießais pu…tancziojo Wējo jis Oſtą atſiekti negalējo ir dēley didziujû Kaßtû Dampßiepi priſiimti ne…norējo, tay turējo jiſai pas Kopû Peſtungą Jnkarą laukan ißmeſti ir tikt ßendien, Pēt…nyczioj, jam tebuwo galima, Wejui per Nakti i Wakarus nußokus, i muſû Oſtą atgal…parſigauti.

Karklēj, 17. Januarypju. Kadangi mes dabar jau keles geray ßaltas Dienas turē…jome, tay ir Ledus ant Mariû bey ant Piewû ir Upjû teip twirts paſtojo, kad apkran…tos Szlēdes aplinkuy wažiûti gal. Dēl to ir wiſame muſû Kampe naujas Gywaſtis i il…gojo Tykumo Wietą ſtojas, ypaczey daug Szieno-Wežimû matome wažiûjanczius, o ir Zwejei ſu ſawo Zwejybôs Priprowomis nu dabar ant Mariû twirczjiaus dirbti ir daugiaus Pelno kaip ikißiol raſti galēs. — Neſeney paſimire Aßpaltû Kieme wiens kokiû 30 Metû ſens, n'apſiwedęs ir Numirullo Ligą turys Kurpſuwys; kurſai ſawo Nemeſtą powiſam Tykume buwo waręs. Jis gyweno prie ſawo Motynôs, kuri mažą Jßimtinę gawo. Kaip jis ale ant Smerties Patalo gulējo, ſake jis ſawo Gentiems, kad jo apatines Kelnes jam po Priegalwju padētu ir taſes po Paſimirimo perjēßkotu. Gentys toktai ir dare ir toſe Kelnēſe daugiaus kaip 1000 Markiû Piningû ſiutus atrado.

Wēlawoj, 15. Januarypju. Darbininks … jo Pati, abudu jau pražiluſiu Senoliu, …wenancziuju, kuriûdu ſawo War… … palaimingay ir pakajingay buwo gywenuſiu ir Garbēje žilus Plaukus neßio…juſiu, atſigule 11. ß. M. papraſtoju Budu i Patalą, iß kurio jûdu nebiatſikēle. Wyrs bey Moterißke Miege i amžinaji Atilſi iſtojo. — Pons Amtsgerikties Sudzia Falkenthal iß ßiczion pirm keliû Dienû i wieną tamſę Stubą ſawo Gywenimo iſtodams ſu Stiklu ſawo Brilio teip piktay Aki paſižeide, kad tûjau i Karaliauczių ißkeliauti turējo, jeib tēnay Kli…nikēj Pagalbôs jēßkotu.

Jß Mozurû, 14. Jan. [Razbajus.] Pirm ilgoko Czēſo tape Johannisburkio Kreize wiens Mokytojis Nakties Laike nurazbajautas ir aprabawotas. Tas Mokytojis buwo Lyckio Mieſte wieną Arkli pardawęs, potam ſu Gelž…keliu iki Drygaliû keliawęs ir galiauſey nu paſkûjojo Gelžkelio Sztacijono pēscziomis wienu Lauko-Keliu Namon ējęs. Antraji Rytmeti tape jo Lawonas wieuame Krume atraſtas. Jo Kaukolē buwo wiſotinay ſu…trußkinta, priegtam ir keli Peilio Durei prie Lawono matomi buwo. Jlgą Czēſą tape Piktadējo jēßkoma, wienok wiſa priſtatytoji Proce nûproſna paſiliko. Galiauſey wiens Lioſeninks ano Kiemo Karcziamoj dywnus Zodzius Kartą ißtare, kuriû dēley Apkaltini…mas ant jo linkay kreipēſi. Kartą jis ir ſu ſawo Moterißke ſuſiwaidyjo, o ßi potam pri…dawe, kad Mokytojis jo Kudikiû dēley, kurie Szuilę ßlektay aplanke, tą Lioſeninką pako…rawodinęs; už tai ßiſai užſiranczyjęs, prie Mokytojaus atſikerßyti. Jlgay pirm jo iß…gaſtingojo Darbo jis wieną Peili ſmailey paſiaßtrinęs. Kaip wieną Syki jo Pati pa…praßiuſi, kad jei tą Peili ant Wartojimo dûtu, tas durnaſis Zmogus atſiliepęs: „Su ßitu Peiliu aß Mieſą pjauſiu, o ney kokę Dûną." Pirm Razbajaus-Nakties jis Mokytojui prie kožno Zingſnio paſkuy ßliejos. Jis ir ge…ray žinojo, kad Mokytojis ant Arkliû Tur…gaus ißkeliawęs buwo ir kad jis Lauko Taku Namon gryßęs.

Szwieziauſoſios Zines.

Berlyne, 24. Jan. Deputiertbutyj Kunigaikßtis Bismarckis ißſitare, kad tai tikra Neteiſybe eſanti, jey nu Tolynzengianczujû bey Centrumo ſakoma eſą, kad Waldzia prie Ciecorystės Saimo Jßardymo kaip ſawo Mieri ne Jwelyjimą Zalnierystės-Dalykû Užmanymo ant 7 Metû, bet Monopolio Praßymą tu…rējuſi.

— 25. Januarypju. Wiena englißka Cei…tunga, wadinama „Daily-News", wakar tą Paſkalba Swiete praplatino, buk Wokietija apſiēmuſi, Prancuzija papraßyti, kad jei atſi…lieptu, kodēl ji paſkutiname Czēſe ſawo Waiſką i Kruwą traukanti. Dabar wokißkaſis Lai…kraßtis „Norddeutſche Allgemeine Zeitung" apſako, kad ana Zine pramanyta eſanti.

Paryze, 25. Januarijo. Miniſteriû Ro…toj tape ißtarta, kad dēley Pramanymo Cei…tungôs „Daily-News" ney jokiôs Priežaſties n'eſą paſidariuſ, zalnierißkuſe arba diploma…tißkuſe Dalykuſe anas powiſam pramanytaſes Zines kaip teiſingas priimti.

Turgaus Preke

nu 22. Januarijo 1887.

		Tilžėje M.	₰	M.	₰	Klaipēdoj M.	₰	M.	₰
Kwieczei	100 Swarû arba 50 Kilogramû (už naujaji Szepeli)	7	50	8	—	6	—	6	50
Rugei		5	60	5	75	4	90	5	20
Miežei		5	80	6	—	4	—	4	50
Awižos		4	70	5	20	2	70	3	—
Zirnei, balt.		6	—	6	40	6	—	6	50
„ rain.		7	80	8	90	6	50	7	—
Ropuțes		1	70	2	30	1	40	1	60
Kiaußei ant Kapôs . . .		3	—	—	—	3	—	—	—
Swieſtas	už Swarą	—	70	-	90	—	80	—	90
Kiauliena		—	50	—	60	—	50	—	60
Jautiena, geriauſoji		—	35	—	50	—	60	—	75
Werßiēna		—	35	—	45	—	30	—	50
Awiena		—	35	—	40	—	40	—	50
Szienas	už Centneri	2	—	3	—	2	—	3	—
Szaudai		—	—	—	—	1	75	2	—
Szaudai už Kapą		21	—	24	—	—	—	—	—
Sēmenei už nauj. Sziep.		8	50	9	50	—	—	—	—
Timotai už Centneri . .		20	—	23	—	—	—	—	—
Krußtēne, praſta	už 2 Swarą	—	34	—	—	—	—	—	—
Awižû Krûpai		—	44	—	—	—	—	—	—
Linai už Centneri		—	—	—	—	32	—	—	—
Malka, minkßta			—	—	-	40	—	44	—
Malka, kieta		—	—	—	—	44	-	46	—

Turgaus Prekes Karaliauczuje

nu 26. Januarijo.

Už po 100 Sworus Szieno 2 Mk. 40 Pen. iki 3 Mk. — Pen., Szaudû 2 Mk. 8 Pen. iki 2 Mk. — Pen., Kwieczû 7 Mk. 29 Pen. iki 8 Mk. — Pen., Rugiû 5 Mk. 25 Pen. iki 6 Mk. 20 Pen., didziujû Miežiû 4 Mk. 57 Pen. iki 5 Mk. 60 Pen., mažujû Miežiû 4 Mk. 30 Pen. iki 5 Mk. 20 Pen., Awižû 4 Mrk. 80 Pen. iki 5 Mrk. 40 Pen., rainû Zirnû — Mk. — Pen. iki — Mk. — Pen., baltû Zirnû — Mk. — Pen. iki — Mk. — Pen., už naujaji Szē…peli Ropucziû 1 Mk. 50 Pen. iki 2 Mk. — Pen., už Swarą Jautienôs 40 iki 60 Pen., Kiaulēnôs 50 iki 60 Pen., Awienôs 40 iki 55 Pen., Werßienôs 30 iki 60 Pen., Swieſto — Mk. 80 Pen. iki 1 Mk. 20 Pen., už 15 Kiaußus — Mk. 80 Pen. iki — Mk. 90 Pen.

Berlyno Prekiû-Depeße.

Rublis Popieriaus-Pininguſe
ant 100 Rbl. . . . . 188 Mk. 40 Pf.

Malkôs-Pardawimo Termynai

nu 31. Jan. iki 6. Febr. 1887.

1. Febr. ant Zēg. 9: Szillkojuſe (Karcziamoj), Oberfirßt. Wilhelmsbruch.
2. „ „ „ 11: Skirwytēj prie Zimmel, Oberfirßterijės Jbenhorſt.
2. „ „ „ 9: Nickelsdorf prie Gimbott Oberfirßterijės Leipen.
2. „ „ „ 10: Lasdēnuſe prie Meyer, Oberfirßterijės Ußballen.

Paßaukimas ant Pagalbos!

Jurgis Raißuks, 21. Nowemberi 1842 Tawelninkuse, Lapynių Parapijoj, kaip tikrû lietuwißkû Gimdytojû Sunus gimęs, zalnierawo nu Meto 1866 iki 1869 Kölnês bey Mainco Mieste prie 33. bey 87 tojo Pêstininkû Regimento. Paskuy minêtame Mieste jis Mete 1869 apsiwede, iß kuriôs Wencziawonystês wiens Kudikis kilo. Kaip Mete 1866 prieß Estereikius, teip ir Metuse 1870 bey 1871 musû Raißuks musû mylimaję Têwißkę prieß Prancuzus apginti pagelbêjo. Kaip ale jis pas Maincą atgalpargryżo, jam Wargs ir Bêda prießais stojos. Sawo Paczłôs jis Namêj neb' rado, bet ta Kapuse gulêjo. Dêley paliktojo Kudikio turêjo jis antroju Kartu apsiwesti. Jo antraji Pati pagimde jam 7 Kudikius, kuriû seniausysis praêjusę Wasarą Reyno Upêj nuskendo. Fabrikêse Priemiesczio Weisenau pas Maincą sunkey atlankytasis Têws uż Ißlaikymą sawo didziosês Familyjôs dirbo; sunke Krutinês bey Plaucziû Liga pagulde ji ale ant Ligôs Patalo ir jis su sawo Nemißkeis i sunkę Bêdą parêjo. Pagal Liekoriaus Rodą jis tikt tada pilnay tegal pasweikti, kad Sweikatai nepriderinigaji Fabrikês Darbą prastos. Jis meilytu dabar labay i sawo mylimaję Lietuwôs Têwißkę, kurei jis ir swetimame Kampe, kaip jo man raßytoji Gromata toktai ißrodo, wiernas pasilikęs yra, sugryßti ir prie Laukininkû saw sweikesnio Darbo jêßkotis, kurio jis Reyno Szalyje neranda; wienok jo Bêdnyste jam toktai negalimu Daiktu padaro.

Jis papraßo dabar atwiray per ßi Laißką wisus Pasigailêjimo turenczių̊sius Lietuwôs Draugbrolius, pasiturenczių̊sius ir menkiaus pasiturenczių̊sius, kożną pagal jo Istangą, kad jo Bêdą nulengwinti ir jam i mylimaję Têwißkę, kuriôs jis labay yra ißsiilgęs, sugryßti pagelbêtu. Wießpats wisą Geradêjystę, prie musû Giminês Draugbrolio ißrodytaję bagotingay atpildys.

„Tilżês Keleiwio“ Rêdyste mielay Dowanas priims ir uż kożnaję atwiray kwitierů̂s, kurios potam Priwalancziamjam nusiunczamos bus.

Szicżion noriu dar priminti, kad aß dabar Urêdo Dalykû dêley **Klaipêdoj, Rosenstr. Nr. 5, 2 Treppen,** gywenu, wisus Siuntimus ir Gromatas reiks todêl ßiczion atsiusti. Kaipweik aß i Tilżę atgalsugryßiu, aß toktai tůjau per „Keleiwi“ apsakysiu.

Raudonus,
Rêd. „Tilżês Keleiwio.“

Apsakimai.

Wiena Mokyntini

su geru Szuilês Mokslu, kursai ir lietuwißkay kalba, jêßko Knygû Drukorija

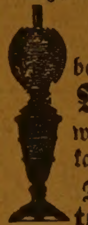
Otto v. Mauderode,
Tilżêje.

M. Hackelberg'is

gywen dabar
Wandens=Ulyczioj Nr. 28.

N'abejotinay

ßiczion wisi **Galanterijôs=, Skurôs=, mażieji Taworai, Szpieliawimo = Dalykai,**

Lampos

bey wisokios **Naujynos** wisupigiausey perkami yra.

Didziosnytotos Piningû Kolytos jau nu 5 Pf. prasidedant, **ßaunios, ßiltos, wilnonos Ziemôs Pirßtines** Wyrams bey Moterißkiems uż wienat 40 Pf, 12 po Użsistowêjimu geros Pêßimo Plunksnos (Blyfederei) tikt po 20 Pf., **Peilei, Szaukßtai, Adymo=Wilnos, Korzetai, Kelnueßei, Gumôs-Skalbinei, Lazdos** bey labay grażus

Szpieliawimo=Dalykai

ir kitkas ant Czydôs Prekiû.

M. Hackelberg,
Tilżêje.

Wienatijis Pardawimas labay ßwiesey kaip Gasas deganczių̂jû **Patent=Lampû** Nr. 22711.

Labay puikes ßwieżes

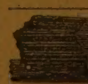
Plunksnas,

kaip antay **żasines** su **Pokais** peßtas, **antines** (pylines), **kurines** i. t. t. pardůdu dabar paruimůti norêdams ant labay nużemintôs Prekês.

D. Plogsties,
Pageldynuse pas Plaßkius.

Wisugeriausius **Bumbulus,**
wisugeriauses **Wilnas,**
= **linines Gijes,**
pilnay pakotas, uż pigiauses Prekes prisiulo

D. Petereit,
Tilżêje.

Grabus

prisiulo wisokeropuse Didumuse ir Pawidaluse didziame Ißsirynime

G. Conrad, Mêbeliû Fabrikants
Tilżêje, Aukßtojoj Ulycz. Nr. 81.

---

2 Mokyntiniu

gal istoti prie
G. Conrad, Mêbeliû Fabrikanto
Tilżêje, Aukßtojoj Ulycz. Nr. 81.

Pianinos billig, oder Raten, baar
Fabrik **Weidenslaufer,** Berlin NW.

Sargybês-Marke.

Szw. Jokubo-Laßai

(St. Jacobs-Tropfen).

Ant pilnintelio ir twirto Ißgydimo wisû Widuriû- bey Gysleliû-Ligû, je, ir tokiû, kurios wisokioms ikßiolißkosioms Gydimo Priprowoms prießsistenge, ypaczey piktam Widuriû Użkibimui, Widuriû Silnybei, wisokiems Skaudêjimams ir Meßlungei (Krampui), ßlektam Sutrowyjimui, Baimês Pajutimui, Szirdiês Drebêjimui, Galwôs Skaudêjimams i. t. t. yra **Szw. Jokubo=Laßai** pagal Sutaisymo Raßteli wieno Mnyko grykißkojo, teip wadinamo **Piesczių̂jû Kloßtoriaus Actra,** iß **22 geriausiû Gydimo Zoliû** Rytû Zemês destilierůti, nu kuriû kożna wiena dar ßendien kaip labay gera Gydimo Priprowa yra pażystama, todêl ir tie Laßai dêley ßauniojo Sustatymo tikray maczyja.

Gaunami Plêczkose po 1 Mk. bey po 2 Mk.

Wyriausia Pardawimo Wieta prie **M. Schulz,** Mieste **Hannover,** Schillerstraße.

Pardawimo=Wietos:

prie Aptiekoriaus **Kauffmann** Mieste Allenstein,
prie Aptiekoriaus **Müller** Mieste Braunsberg,
prie Aptiekoriaus **Czygan** Mieste Frauenburg,
Erelio-Aptiekoj Elbingoj; toliaus gaunamos per **Otto Mahlke** Karaliauczuje Pr., Sackheimerstraße 44, bey per **Albert Neumann,** Danckoje

---

Matruzû
Szluzmos Knygos

yra gaunamos prie
J. Reyländerio bey Sunau

Kaip

Maßynos = Alieju

Kulimo=Maßynoms

prisiulau:
ßwiesu Cylinderio-Alêju II p
45 Pf. uż Lyteri,
ßwiesu Cylinderio-Alêju I p
50 Pf. uż Lyteri,
Maßynû Medzio-Alêju (Bomel
po 60 Pf. uż Lyteri,
ißczystytą Rêwiû-Alêju po 55 P
uż Lyteri.

Wisi Maßynû Alêjei yra n Sakû walui, o kadangi ant Wa tojimo tikt labay menkay te y priwalu, tay toksai Itepimas p gesnis ir geresnis uż wisus kitu Tepalus yra.

Albert Lippke,
Tilżêje, Aukßtojoj Ulyczioj Nr. 95
Drogû= bey Parwû=Kurczyste.

Walnas Pardawimas

Aß letu sawo **Katyczių̂** Bażnyczkiemyj prie pat Szyßês Upês gulenty Gruntstuki, pasidaranti iß kok 14 Murgû, podraug su iß Ply budawota Gywenamaje bey Sku ir Staldziu, kaip ir su gywais b negywais Gaspadorystês Daikta iß walnôs Walês pardůti. A to Gruntstukio jau per daug Metû wiens Kajemêks bey D żywis sawo Nem-stą ware. Pirk Norentieji gal wisuczês prie man maldůtis. **A. Lokies,**
Siuwêjû Mistras.

Plytos bey Stogo=Czerpjos

kampinios bey **ißilges** (neißriestos) **Stogo=Czerpjos,** ger degintos ir Orą geray pertriwojanczios iß mano Garais waromos Deglyczios Trapênuse ant pigiausiû Prekiû.

Apsteliawimai iß swetur sekancziam Pawasarui, frankierůti:
Lenkuse, Motcwêcziuse, Unter=Eiseliuse, Ragainê Bitênuse;
Tilżêje, Szilgaluse, Dwißakiuse, Kalwiuse, Jêg rißkiuse, Wingêj;
Pylimo = Karcziamoj (Schanzenkrug), **Jedwileicziuse Skêpiuse, Endrêjißkiuse;**
Baltrußkemiuse, Ginißkiuse, Karcewißkiuse, Plaß kiuse, Seluse, Klokiuse, Szileninkuse, Szaki neliuse, Rusnêj, Szyßêj Szilokarcziamoj bey **Min**
tampa greitay ir pigey atliektami.

Ernst Schwenner Tilżêje,
Wokiecziû Ulyczioj Nr. 16.

Kalendros gerikßkujû Ukiû Pardawimû

Nedêlei nu 31. Januaryjaus iki 6. Februaryjaus.

	Didumas. ha.	a.	□m.	Gruntßteyres Reinertrags. Mark.	Trobu Stey Naudojimo Wertybe. Mark.
3. Februaryjų ant Zêgoriaus 10 pirm Pêtû prie Ragainês Amtsgeriktês Ukis Gaspadoriaus Martyno Benkaus, Girßunen № 16	7	12	20	116,46	75
4. Februaryjų ant Zêgoriaus 10 pirm Pêtû prie Szilokarcziamôs Amtsgeriktês Ukis Gaspadoriaus Jurgio Sudrawiczio, Gireninken № 64	6	68	70	15,77 Dol.	

Für die Redaktion verantwortlich: G. Raudonus in Memel. (Beilage.) Druck und Verlag von J. Reyländer & Sohn

Pridelka prie № 4 „Tilžes Keleiwjo“.

Tilžēje, 28. Januariju.

Iß Ciecorystês Saimo.

Susiējimas nu 11. Januaryjaus.

Pradzia 3. Numuryj ß. L.

Deputiertui Hobrecht (nacionallib.) kal-s, Reichskancleris iß naujo Zodi pasi-ie ir ßiteipo toliaus kalbējo: Aß noriu ąq Užsimirßimą wēl ger padaryti, kursai i mano Kalboje atsitiko. Mes tůmi tu-: rokůti, kad koki prancuzißka Regierunga umis twers, jeib tůmi sawo pacziôs Stoną Zemês Zmoniû twirtesni padarytu. Tok-Prasidējims prilygtu tokiam Spuntui, kuri tą reik atwerti, jeib ne wisas Bosas iß daus plyßtu. Ypaczey tada toks Prasi-ims galimu Dalyku pastotu, kad Prancu-į zalnierißka Wyriausybe Wirßu gautu. o ale Regierunga prie laukiejû Užsiēmimû iro) Darbo pasidarytu, tay Prancuzijôs iones kożnai Regierungai sawo Pristowa Pagalba suteiktu. Prancuzijoj juk niera ims Dalyks sakyti: „Szei Ministerijei ney eną Graßi!“ (Prißaukimas: Sziczion ir !) Prie musû juk toktai kits Dalyks yra. poleons III. juk ir per Karo-Prasidējimą mei Nuramdymą ir sawo Stonui Nuwir-imą pasirupinti jēßkojo, kodēl taigi ne ro-Ministeris Boulanger tą pati bandytu? į dēl to ji niekubudu nekaltincziau, bet kinczian, kad jis tůmi už sawo Tēwißkę riausi Daiktą daryti dumojąs. Yra potam dar tas Klausymas statytas, kodēl ne iki asibaigimo tû septiniû Metû laukama buwo, iß kurio ikßiolißkasis Waisko Didumas pirma delytas tape. Ant 1. Aprilio 1887 mes u ir ßeip didesni Rubežiû Padrutinimą bu-mbim iwesti turēję. Dēl to mes ir dēl to Dalyko jau Ciecorystês Saimo Iwely-mo butumbim ißsipraßyti turēję. Karas gal o 10 Metû, jis gal ale ir jau po 10 Dienû rasidēti. Tikt ant to tepareina, ar paka-ngoji Regierunga Prancuzijoj ißsilaikys, ar e. Mums po sunkaus Apsiēmimo tebuwo alima, ßitą Užmanymą sustatydinti. Mes asi ankscziaus butumbim turēję ißardyti, jeib 5kyrējei tą Klausymą permēginti galētu. Nes ale ant to nerokawom, kad prieß musû iernaji Praßymą koks Prießtarawimas rastis galētu. Jey mes Saimą ankscziaus ißardę butumbim, tay butumbim Czēso laimēję, su iecorißku Paßaukimu prie Zmoniû kreip-damies ir ant Abejojimû zalnierißkujû Mislin-ziû nurodydami. Tai niera nusidawus, tay dar turēs nusidůti, jey mes sutarti negaēlsime. (Pritarimas po Deßinês.)

Po Windthorsto Kalbôs ißsitare Kuni-gaikßtis Bismarckis sekancziu Budu: Dabar patlab girdētoji Kalba juk tikt tada koki Ißsi-manymą tetur, jey Pons Windthorsts už Grową Moltki aukßtesnis tiera. Man daug mielíaus butu buwus, kad Jus ne tikt kokiems Atsitikimams pareinant, bet jau ßendien ißro-dyti norētumbit, kad Wokietijoj ney jokiû Partijû niera. Jey toks Meilingumas prieß Tēwißkę kaip kitose Zemēse randamas butu, kad už Atsigynimą Wiskas iwelyjama tampa, ką Regierungôs Persimanantieji praßo, tay butu geriaus. Kad mes Saimą ißardome, tay juk ne dēl to nusidůda, ar ant 3 arba Metû iwelyti reikia, bet wienat dēl to grun- Dawado, ar ciecorißkas arba Parla- Waiskas toliaus bus laikomas (Didis Subruzdimas), ar persikeitantieji Ciecorystês Saimo Daugumai pagal Windthorstą, Rich-teri bey Grillenbergeri atsudyti turēs arba ne. Apie tay mes nußtimůsime. (Prißau-kimas: Maryne!) Maryne niekados Kla-patû nerado, o jey Pons Rickert Karo-Mi-nisteri tiek paßelpęs butu kaip Marynês Da-lykû Ministeri, tay mes daugiaus Ißsitikē-jimo prieß ßitą Ciecorystês Saimą turētum-bim. Szitas Ißsitikējimas gawo Trinki, kaip ßiczion dēley Lenkû Balsû-Dangumas prieß Wokiecziû Padabojimus radosi. Mes mislyjame dar Walandą ißtriwoti galēsę. Ale Pasilikimą be Sargybês mes ney 10 Mi-niutû ilgay negalime pakelti. Pasiprießyjimas prieß Regierungą prie wisû Praßymû, kurie dēley Zemês Sargybês yra statomi tikt wo-kißka Kietsprandyste te yra Jus esate ant netikro Kelio parēję, prastokit ßitą Kelą. Musû Pasilaikymai prieß Estereikerius guldosi ant prie abiejû Pusiû randamojo Nusimanymo, kad wienôs Zemês Pastowējimas antrajei ant Naudôs dera, ale ne ant to Dawado, kaip ungarißkame Parlamente ißguldoma tape, kad wiena Macis powisam į antrosês Szlužmą pasidůda. Mes negalime wisus Swetimujû Padabojimus priimti. Mes niekados dar ant Estereikeriû Pagalbôs nerokawom, kad mes prieß kitas Maces į kreiwus Pasilaikymus parējome, rasi prieß Szpanyją dēl menkay wertujû Karolynû Salû arba Englantą dēley bilekokiû Kolonijû Waidû. Kad mes prie Maskoliû į N'ißsitikējimą pareiname, tay eina n'atlaikomay atbulyn. Jey koki Polytika sawo twirta Kelą yra pasibariusi, kad niera galima prie kożno Staciono, kaip kad pamēgsta, atgal kreiptis. Reikia ant to daboti, kad N'ißsitikējimui nebutu Progôs důdama. Kas nu musû Susidraugawojimo su Maskolija yra kalbama, tay yra Klydinējimas; aß nu to nieką nežinau. Mes ir ßeip ant ney jokio Draugo neturime pasitikēti. Prancuzißkasis Waiskas yra powisam kitoks pastoję s, nekaip jis Mete 1874 buwo. Mes juk ne wisados, kad tas Waiskas pasididino, prie Ciecorystês Saimo su sawo Praßymais pareiti galējome, mes turējome sawo Czēsą nulaukti. Szitie Susi-derējimai padrasino Prancuzus, kurie juk ne-zino, koki bais didi Macis už Ponû Richter bey Windthorst stow. Jey musû Pasilaikymas per Iwelyjimo Užtrukinimą prastesnis pastotu, tay aß ßius Ponus, kurie mus teip ilgay už-laike, dēl to kaltysiu. (Prießtarawimas po Kairês.) Naßtas Wokietijôs Zmones jau galēs pakelti. Tie tulimieji Milijonai, kurie ant swetimû Popieriû ißzyczyti yra, daug didesni už Szporkasiû Idejimus yra. Pastuy minētieji ale labay pasidaugsino, butent nu Meto 1870 apie daugiaus kaip 970 Mili-jonû Markiû arba 80 Markiû ant kożnôs Galwôs, taygi 400 Mk. ant Famylyjôs. Kas ant Czēso pareina, tay mes prie tû septyniû Metû twirtay laikomēs. Kas ant Wēlattai-symo Hanneweronû Karalystês pareina, tay iß Gromatôs Karalaus Jurgio V. geray ži-nome, kad jis Napoleonui sekdams prieß sawo wokißkůsius Brolius traukti norējo. Deley Waisko negalime su keleis Zodzeis atsilikti Pats Saimas nepriwalo to atboti, kas Ko-misijone buwo sakyta. Ant Komisijono Sudu-mimû aß ne noriu isileisti. Ant to aß per sens, o ir tokiuse Dalykuse ir per daug patyręs esu. (Pritarimas po Deßinês.)

---

19. Susiējimas nu 12. Januaryjaus.

Reichskancleris Kunigaikßtis Bismarckis: Pirm manês Kalbējusysis (Windthorsts) sako: „Aß iwelyju kożną Wyrą ir kożną Graßi ant trijû Metû; tada mes wēl susieisime ir matysime, ar tai dar toliaus bebus Reikals, o jey mes, Deputiertai, rasime, kad tai nebiera Reikals, tay mes — kaip jis sawo wakarykßczioj Kalboj ißsitare — už tai ruppysime, kad Waiskas pamažinamas butu.“ Pirm manês kalbējusysis Pons taygi nu musû nor, kad mes Ißsitikējimą ne wienat ant gerojo Noro, bet ir ant Ißpažinimo zalnierißkuse Dalykuse prie to Ciecorystês Saimo turētumbim, kursai wēl po trijû Metû czionay susieis. Argi tas Pons žino, koks tas bus? Ar tas Balsû Daugumas, apie kuri pirm manês kalbējusysis Pons dabar pawelyj, toks saw lygus, twirts ir n'apsirinkas yra, kad jis ir pastiaus ant tam lygiû Pasilaikymû rokůti gal? Balsû Daugumas iß Waldzei prießtaraujanczujû Partijû susidedasis tokius nelygius Elementus sawyje tur, kad jis per Atpůlimą wieno tû Elementû powisam perkreiptas ir sujudintas taptu. Wiena Partija kits kitai powisam prießais stow, tikt Prießtarawime prieß Waldzia jos Wienybēje terandas. Kaip weik ale tok-tai pasiliauja, kaipweik Jus patys ko Twirto ißtaisyti turite, tay nebiera ney jokio Balsû Daugumo. Jus taygi ir negalite žinote, koksai tas Balsû Daugumas po trijû Metû bus. — Pons Deputierts prie Galo sawo Kalbôs su Tiesa ißsitare: „Be Waisko Ciecorystę bey Dawadą negalimēs dumotis!“ Be ßito Pamato Teisybês Sargybês ir wisas gruntinis Zokanas nebutu gataws pastoję s; kaip aß jau wakar sakiau: „Susidraugawojimo Apsarga yra musû pirmjausysis Darbas.“ Ant tokio Balsû Daugumo pirm manês kal-bējusysis Pons mus nurodyti ir nu musû sulaukti nor, kad ant to mes Pasitikējimą turētumbim ir ant to isileistumbim, kad jis po trijû Metû wēl kiteip dumotu. Mano Ponai! rasi Balsû Daugumas po septyniû Metû teipjau menkay aprokůjamas te yra kaip dabar, ale kadangi prie kożno Iwelyjimo wis sunki Klapatai pasidaro, tay mes prie tû septyniû Metû pasilikomēs. Mes ßitą Suderējimę Mete 1874 padarēme, kaip jis pirmoju Kartu gataws pastojo — aß tůkart sunkey sirgdams Patale gulējau, o mano Ligoniês Stuboje tie Susiderējimai buwo daromi, teip su Ministereis, kaip ir Wießpatimi Ciecoriu, o ir su Deputiertais, kurie prie manês atējo, ypaczey tai Pons Miquel buwo, kursai su manimi Derējimus wede. Mes 7 Metus užmanēme, mes butumbim teipjau ir 10 arba 11 Metû užmanyti galēję, arba, kaip iß Zalnieriû Szlužmôs atsieina, irgi 12 Metû. Aß turējau apie tą Dalyką atsudyti; aß wienatijis tůkart buwau, kursai ligustas budams dēl to Dalyko Rokundą důti turējo; o todēl aß dēley Padabojimo ant Pakajaus ant tû septyniû Metû, kaip jie tůkart praßomi buwo, isileidau, niekubudu aß ale prie to nedumojau, kad tůse Praßymuse wis iß wien Persikeitimai nusidůti turēs. Mes prie tû septyniû Metû twirtay pasiliektame. Pirm manes kal-

bėjusys Pons su busenczeisels Balsû Daugumais sawo Dalykus per twirtesnius laiko, ne kaip aß tikiu, kad jis toktai galêtu. Pasilaikymai ney prie musû, ney Englante, o ir ney Prancuzijoje Partijoms i wisokius Skirtumus ißsidalyjant tokios niera, kad bilekas ant twirto ir aißkio Balsû Daugumo rokûti galêtu. Jey mes prie musû dwi didi Partiji turêtumbim, kaip pirma Englante Partijos Whigs (ißtark: uwiggs) bey Torys buwo, nu kuridwiejû ale tikt kozna ant to dabojo, kad prießtarandama tikt Kartą waldyti tegalêsenti — tay tokios beje ißtikimos butu; su musû, aß nezinau, ar dewynioms arba deßimt Partijoms, iß kuriû Balsû Daugumas tikt kunstißkay te yra sudedamas, ale ney joki Sutarimą busencziamjam Czêsui niera galima darÿti. Mes juk negalime popirma matyti, kaip Skyrimai atliektami bus. Nu Regierungû Pasilaikymo ale ir ant Skyrimû daug gal pareiti. Regierungos yra sawo Persiliudyjimą nutwirtinusios, ne pagal Pamêgimą Ciecorystês Saimo arba pagal Skyrimû Ißpûlimą, bet pagal sawo Sazinę ir Kaltybę, uz Sargybę Wokietijôs Zmoniû pasirupinti. Szitie Apmastymai tie patys pasilikś, kad mes ir wêl tą pati Ciecorystês Saimą su tûm paczju Balsû Daugumu gautumbim. Per dar Kartą nusidûdanti Ciecorystês Saimo Atsudyjimą negal Regierungôs nepasiliaujancziojî Pareiga, uz Waisłą pasirupinti, atliektama buti. Waisłas yra Itaisymas pagal Zemês gruntini Zokaną, teip prusißkaji, kaip ir wokißkaji, kuriudu abudu pasilikś. (Brawo! po Deßinês.) Jus prieß ßitą Itaisymą karaujate, norêdami iß ciecorißkojo Waisło Parlamento Waisłą padaryti. Jey Zemês gruntini Zokaną darant mes butumbim zinoję, kad mes Ciecorystês Saimą su tokiu Balsû Daugumu kaip dabar turêsime, arba kad tokie Prasymai mums nu tokio Ciecorystês Saimo busę statomi, kurio Balsû Daugumas uz lenkißkûsius Padabojimus prieß wokißkûsius yra ßtimawęs, tay mes Ciecorystês Saimui nebutumbim tokes Teisybes iwelpję, kadangi mes butumbim prisibijoję, kad tûmi Têwißke i Priegadą pareiseuti. Mes ant powisam kitokio Pasielgimo rokawome, ant powisam kitokio Prowyjimo to Itaisymo, nuzwelgiant ant to, kad po Szimtmecziû ilgo Kentêjimo Wokietijôs Zmones galiausey Wienybę yra radę, twirti sawo Walnume prieß swetimas Zemes, twirti ir Draugystêje su Wieteninkais wisû Wokietijôs Zmoniû apie sawo widûjus Dalykus besusitrotyjant; mes nebutumbim pamislyję, kad tokie apgailêtini Waidai, kaip jie ßiczion nusidawe, Kartą rastis galêtu. (Labay didis Pritarimas po Deßinês.) Tame Dalyke mes apsigawome. O ir Zmones apsigawo, kad Jumis ßiczion atsiunte, teipo pasielgti, kaip Jus dabar pasielgiate! (Brawo po Deßinês, Prießtarawimas Centrume bey po Kairês.) Aß esu Waisłą „ciecorißką“ wadinęs, ant ko man sakoma buwo, kad mes tokio neturentis; ar aß tada un Waisło kalbêdams „karalißkay prusißkôs, karalißkay bayrißkôs, karalißkay wirtemberkißkôs Armijôs“ minêsiu, per tai Jums Czêsas pailgtu. Aß jau esu ißguldęs, dêl ko aß Waisłą teipo wadinu, o aß ji ir toliaus teipo wadysiu. — Potam Pons Deputierts Windthorsts (Katalikś) Uzsistowêjimą ißtare, kurî aß urêdißkuse Dalykuse priimti negaliu, butent Uzsistowêjimą uz Prancuzijôs Meilę i Pakaju. Je, juk jis per sawo tuleropusius katalikißkûsius Susizinojimus prancuzißkusius Pasilaikymus rasi geriaus pazysta kaip aß; ale ar tie Zinojimai ir tikraję Tiesą tropyja? Ar ne toktai dwasißkoji ir nûbaznoji Prancuzija yra, su kure jis Susizinojime stow? Urêdißkoji Prancuzija, kaip ji dabar randasi, yra juk ir pakajingôs Dumôs, apie Prancuzû Ypatybês ale aß sawo ypatißką Atsudyjimą turiu. Aß tikiu, kaip aß jau wakar sakiau, kad jie i mumis twers, jey jie Laimêjimu ißsitikêti galês, arba jey jie i toki Stoną pareis, kad jie sawo paczjû Zemêj neb’zinos, ką bereiktu prabêti. Tada jie su Umaru ant swetimôs Pusês puls, jeib iß to Rutwirtinimą sawo Pasilaikymû igytu. — Toliaus man Pons Deputiertas uz Akiû mete, kad aß Klausymą dêley Karolynû Salû Kartą per labay swarbu laikęs, o potam wêl tą Dalyką labay menku wadinęs. Prie to Deputierts tikt du Dalyku su kitu sumaißo, tay yra Karolynai bey Szpanija. Aß ir ßendien Karolynus per menkay wertus wadinu, toktai, ką mes tênay sulaukti galêjome, tay tepasidare iß 60 000 Markiû ant Meto, kuriû dêley ar wiens arba ir daugiaus wokißkû Kupcziû Darbo pasidare, kiek prie to ale laimjama buwo, tay aß nezinau. Dêl tokio Daikto su Szpanija Karą prasidêti man ney Sapne i Galwą nebutu parêjus. — Pons Deputierts potam ypatißkay ant to nurode, kad mes Sugywenimą su Darbininkais wengiantis, jis tûmi kûne jocialistißką Balsą yra pakêlęs, kaip mes ji Ceitungoj „Germania“ randame. Man teip rodês, kad Pons Deputierts, toktai kalbêdams jau po sawo Skyrêjeis dingojcs stowys, kadangi Darbininkai Daugybe Balsû tur. Tai ale aß Jums galiu patikrinti, kiek aß Darbininkus pazystu, kad jie uz Têwißkês Sargybe su Giwiera Rankoj pasistoti ir Karalui paßaukiant pareiti, kas Syki, kur jis jus wadys — wisi gatawi yra, kas Dieną ir be jokio Skirtumo (Brawo!) Jus musû Darbininkus menkay tepermanot, kad dumojate, jus Laimêjimo Geidawimą prie parlamentarißko Wirßaus Palaikymo permanancziús, ir kad jiems mieliaus yra, nu parlamentarißkujû Pasiprießyjimo Wadû, nu Ponû Windthorst bey Richter waldomais buti, nekaip nu Karalaus Waldziôs. — Ateikite Jus wisi iß naujo, tada mes kits kitam po trijû Mênesiû tas paczes Kalbas laikysimês, kures ßendien laikêmês; ale Persiliudyjimas susiwienyjusujû Regierungû bey jû twirtasis Apsiêmimas dêley Zmoniû Sargybês, kurę Jus per reikalingą ißrandate, ney Plauko Platumą nenuleisti, po trijû Mênesiû tas pats bus, kaip ßendien. (Labay didis Pritarimas po Deßinês.)

Iß Lietuwôs bey abiejû Prusû Prowincû.

Tilzêje, 22. Jan. Lietuwißkay-literarißkoji Draugyste 20. ß. M., sawo mênesini Susiêjimą nulaike, kuriame wiens Praneßimis apie Darbus prancuzißkoses Draugystês „Melusine“, antrasis apie Paprocziuś Tilzês Kampo Zmoniû laikomas buwo; ko ypatißkay „Lietuwißko“ ale pagal Ceitungû Zines tuse Praneßimuse negalêjome rasti. — Praêjusoj Wasaroj wienai Gaspadinei Balgarduse wiena Piningû Maßna su kokeis 70 Markeis prapûle. Pirm keliû Dienû wiena Apwogtoses Kaimynkiû prie sawo Szluzauninkes pamatyti gawo, kad ji wieną dwideßimtmarkini Piningą turêjo, kurio teisingą Igyjimą ji ißrodyti negalêjo. Weikey ji ir ißsipazino, kad tą Piningą pawogusi, o kaip toliaus prie jôs jêßkoma buwo, tape dar 30 Markiû atrasta. — Dêley 14. ß. M. nusidawusojo Ißardymo musû Ciecorystês Saimo turês iß naujo Deputiertai skirami buti. Kreizo-Laißkas dabar nu Pono Landroto artimesnûsius Padabojimus apie ßitą Skyrimą praneßa, ant ypaczey Kiemû Szaltyzei tepadaboja. 2
M. atwiray ißdedamieji Skyrêjû Raista
gatawi tur buti.

Rusnêj, 17. Jan. [Ziobrikiû Ru
mas.] Ziobrike kokiû 10 iki 12, rêtay
kokiû 20 Centimêteriû ilga tepastoja. J
dziuse Buriuse Marêse gywen ir prie
dens Wirßaus laikosi, Kartais i Aukßt
kinêdama. Sawo Ikrus ji Czêse nu A
iki Junyjaus ant Wandens Zoliû arb
ant kieto Grunto paleidzia. Ji yra su
keropais Tinklais sugaunama; ji kand i
prasczjausiôs Meßkerês. Kadangi ale j
menka ir jôs Miesa labay aßakûta yra,
ji daugiausey prie Sugawimo didesniû Z
ant Meßkerês uzmaunama yra. Per
wimą jôs Zwynikes, kurios baltay kaip
dabras spindzia, nusitrina. Prancuzijoj
smulkujû Zwyniû jau per du Szimtm
Priprowa ant Pataisymo netikrujû Perlû
gatawyjama yra. Iß 100 Swarû tû
weliû yra 4 Swarai Zwynû laimjami,
Pataisymo 1 Swaro Sidabro-Spinde
esą 18- iki 20 000 Zuweliû Reikals.
nikes tikt nu abiejû Pusiû tôs Zuwel
yra nuskutamos, nuplaunamos, suspau
mos, isudomos, i mazas Dezeles ipakûj
ir i Karaliaucziu, Kölnę arba Paryzą iß
cziamos. Ziobrikes Kartais musû S
tokiame didziame Skaitliuje pasirodo, kad
su Kurbais iß Wandens gal buti semja
Per pessis Metus ßiczion su didziu
pumu Ziobrikiû Skutimas yra waro
Praêjusoj Nedêlêj musû Zwejei Ponui
Laks kokius 400 Szêpeliû tû Zuwikiû
beno. Kas Dieną kokie 80 Szêpelei s
nami tampa. Zwejys gauna iß to Anß
6 Markius uz Szêpeli, nuskustoses Zu
yra po 1 Marki 80 Pf. iki 2 Markiû uz
peli parbûdamos. Tame Anßtalte dirb
kios 60 iki 80 Moteriû, kurios uz Zio
Skutimą 60 Pf. uz 1 Zwynû Swarą g
Kad aprokûjame, swetimas Kupczystes
Swaru suspaustû Zwynû uz 7 Mk. 50
perkant ir iß wieno Szêpêlio Ziobrikiû t
Swarams suspaustû Zwynikiû pasidarant,
gakime lengwey susprasti, kad tas Darbs
Pelną parupina. Wyriausas Dalyks pr
ale pasiliekta, kad ßiczion itaisytieji Anß
ypaczey Bêdniesiems Pelno parupina.

— 20. Jan. [Nepalaima.] Ledus
linkuy esancziose Upêse jau toks druts
pasiojęs, kad ir sunkios Naßtos per tą
buti wezamos. Wienok ir atwirû Wiet
dar randosi, kurios Wakaro Czêse per
einant arba waziûjant priegadingos pa
Teipo atsiêjo, kad ßiczion gywenantysis
zimû Laikytojis M. praêjusoj Nedêlêj
Kuwertshof i wieną atdarą Wietą iwaz
ir Arkli podraug su Wezimu Gilybêj nu
dino. Jis pats su sawo Draugu wos
wasti beißgelbêjo. Wezims tikt antrame
metyj tebuwo ißtraukiamas. — 17. ß
iwaziawo Gaspadorus Stange iß Ru
krantôs i wieną atwirą Wietą. Ki
Zmoniems su Laiwu bey wisokioms ki
Priprowoms atsiskubinus tape Arklys
Szlêdikes dar laukan ißtrauktos, St. a
Ledumi sawo Smerti gawo. — Kaip
ßeris (Waznyczia) Speditêro S. wakar
lius czysiyjo, jis nu wieno Arklio toki s
Trinki i Kulßes gawo, kad iß to wiena K
Gysla truko. Nors ir Liekorus jau po
Adynû parwadintas tape, tay Negiliuki
tikt weikey dêley didziojo Kraujo Pr
pasimirti turêjo.

Für die Redaktion verantwortlich: G. Raudonus in Memel. Druck und Verlag von J. Reyländer & Soh